

Datum
2013-09-12

Förvaltningsrätten i Linköping
Box 406
581 04 Linköping

**Målnr 7938-11 –7951-11, 7953-11–7954-11, 7956-11–7961-11,
7963-11–7967-11, 7969-11–7978-11, 7980-11–7995-11, 7997-
11–8014-11, 8016-11–8017-11, 8020-11–8021-11, 8024-11–
8025-11 och 8030-11**

**AB Kramfors Energiverk m.fl. ("Klagandena") ./.
Energimarknadsinspektionen ("Ei")**

Ei har beretts tillfälle att komplettera sin talan i rubricerade mål samt förelagts att lämna vissa uppgifter inför den muntliga förhandlingen och inkommer härmed med följande yttrande. Beträffande de företagsspecifika frågorna har Ei i särskilda yttranden angett sin inställning. Ei har därutöver avgett särskilda yttranden i mål nr 7937-11, 7952-11, 7962-11, 7979-11 och 7996-11. Sistnämnda mål omfattas därför inte av detta yttrande.

Klagandenas yrkande och Ei:s inställning till allmänna yrkanden

Nedan anges hur Klagandena redovisat sina allmänna yrkanden och den inställning som Ei har för varje yrkande.

1. Klagandena yrkar att förvaltningsrätten fastställer att schablonmetoden, utan tillämpning av den av Ei anförda övergångsperioden, ska tillämpas vid beräkningen av intäktsramen för åren 2012-2015.

Ei bestrider yrkandet.

2. För det fall yrkandet enligt punkt 1 inte skulle bifallas yrkas i andra hand att förvaltningsrätten fastställer att klagandena vid beräkning av intäktsramen ska få full ersättning för sina löpande opåverkbara kostnader.

Ei medger yrkandet, se Ei:s yttranden av den 30 oktober 2012.

3. För det fall yrkandet enligt punkt 1 inte skulle bifallas yrkas vidare i andra hand att förvaltningsrätten fastställer att metodiken för övergångsperioden inte alls ska tillämpas för investeringar som görs under perioden 1 januari 2011-30 juni 2015.

Ei bestrider yrkandet.

Datum
2013-09-12

4. För det fall yrkandet enligt punkt 3 inte skulle bifallas yrkas att förvaltningsrätten fastställer att metodiken för övergångsperioden inte ska tillämpas för sådana värdehöjande investeringar som görs under perioden 1 januari 2011-30 juni 2015.

Ei bestrider yrkandet, dock medges att de kapitalkostnader som beräknas av Ei på nätföretagens ökade nuanskaftningsvärde för investeringar minus utrangeringar under tillsynsperioden, dvs. den 30 juni 2011 – 30 juni 2015, i sin helhet ska ingå i intäktsramen, se Ei:s yttranden av den 30 oktober 2012.

5. Oberoende av bedömningen av yrkandena under punkterna 1-4 yrkas att förvaltningsdomstolen fastställer att en real kalkylränta före skatt om 6,5 procent ska användas vid beräkningen av intäktsramens kapitalkostnad i schablonmetoden istället för den av Ei använda procentsatsen om 5,2 procent.

Ei bestrider yrkandet.

6. Klagandena yrkar att förvaltningsrätten fastställer att Ei vid indexering av historiska intäkter ska tillämpa samma index som tillämpas i schablonmetoden vid indexering av kapitalbasen och löpande påverkbara kostnader.

Ei bestrider yrkandet, dock medges att intäkterna vid beräkningen prisjusteras till 2015 års prisnivå vid tillsynsperiodens slut med index FPI för elnätsföretag.

7. Klagandena yrkar slutligen att förvaltningsdomstolen, vid bifall till något av yrkandena enligt ovan, överlämnar/återförvisar ärendet till Ei för förnyad handläggning för fastställande av intäktsramen till faktiskt belopp för perioden 2012-2015. Vid denna handläggning ska intäktsramen beräknas med tillämpning av de förändringar som följer av förvaltningsrättens domslut enligt punkterna 1-6.

Ei överlämnar till förvaltningsrätten att avgöra om målet ska återförvisas till Ei för förnyad handläggning för fastställande av intäktsramen för perioden 2012-2015 eller om beräkning ska ske inom ramen för domstolsprocessen.

Grunder och utveckling av talan

Ei vidhåller de grunder och den utveckling av talan som framgår av Ei:s yttranden av den 30 oktober 2012 med följande tillägg och förtydliganden.

Den huvudsakliga grunden för Ei:s inställning i målen är att de beviljade intäktsramarna, med beaktande av Ei:s medgivanden, täcker nätföretagets skäligena kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden samt ger en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten.

Datum
2013-09-12

Investeringar

Ei har medgett att de kapitalkostnader som beräknas på nätföretagets ökade nuanskaffningsvärde för investeringar minus utrangeringar under tillsynsperioden i sin helhet ska ingå i intäktsramen. Medgivandet gäller sådana investeringar som görs under perioden den 30 juni 2011 – 30 juni 2015.

Klagandena yrkar nu (punkten 4) att det istället ska avse investeringar som görs under perioden den 1 januari 2011 – 30 juni 2015. Ei:s inställning är en följd av vad som anges i förordningen (2010:304) om fastställande av intäktsram enligt ellagen (kapitalbasförordningen) angående vilka tillgångar som ska ingå i kapitalbasen för tillsynsperioden. Av 7 § förordningen följer att anläggningstillgångar ska ingå i kapitalbasen från det halvårsskifte som följer på den tidpunkt då tillgången börjat användas. Detsamma gäller vid utrangeringar. Detta innebär att förändringar av tillgångarna i kapitalbasen som ägt rum eller kommer att äga rum under perioden den 30 juni 2011 - 30 juni 2015 genomförs under tillsynsperioden. De övriga förändringar som kan ha genomförts av tillgångarna i kapitalbasen, dvs. före den 31 dec 2010 och mellan den 1 jan 2011 och den 30 jun 2011 är förändringar som är genomförda före tillsynsperioden. Det sätt på vilket Ei gjort beräkningen av kapitalbasen i schablonmetoden bör enligt Ei inte vara avgörande för hur frågan om investeringar i det nu aktuella sammanhanget ska hanteras. Orsaken till att kapitalbasen i schablonmetoden beräknades på det sätt som företagen beskriver var att det saknades uppgifter om förändringar av tillgångarna i kapitalbasen under den 1 jan 2011 - 30 jun 2011 när företagen rapporterade till Ei.

Index

Inledningsvis noterar Ei att företagen i denna del tycks ha invändningar mot användningen av index i flera delar av regleringen. Klagandenas yrkande avser dock, som Ei har uppfattat det, endast frågan om indexering av historiska intäkter (avseende åren 2006-2009). Vad gäller frågan om indexering av verkliga intäkter för tillsynsperioden 2012-2015 är detta enligt Ei inte en del av de nu överklagade besluten om fastställande av intäktsramar. Frågan om hur denna indexering ska göras vid avstämningen kan således enligt Ei inte bli föremål för prövning i de nu aktuella målen. Klagandena har heller inte som Ei uppfattat det framställt något yrkande i denna del. Mot bakgrund härav bemöter Ei därför inte ytterligare vad klagandena anfört avseende indexering av verkliga intäkter.

Vad gäller indexering av historiska intäkter vill Ei utöver vad som tidigare anförts framföra följande.

Klagandenas uppfattning är att de historiska intäkterna inte kan indexeras med det generella FPI elnätverksamhet eftersom detta index påverkas av FPI för opåverkbara kostnader. Ei:s medgivanden i målen innebär visserligen att intäkter motsvarande de opåverkbara kostnaderna inte längre ska ingå vid beräkningen av historiska intäkter. Den intäktsmassa som kvarstår är dock enligt Ei fortfarande en "blandad intäktspost" och bör därför indexeras med ett generellt index.

Datum
2013-09-12

När Ei beräknar en skälig intäktsram för elnätsföretagen används en metod där tre olika kostnadsslag beräknas. Dessa tre olika kostnader ska totalt motsvara en skälig intäktsnivå för att företagen ska kunna bedriva elnätsverksamhet. Det finns inga krav på att företagens fördelning av intäkter ska motsvara fördelningen mellan kostnadsslagen enligt beräkningen som legat till grund för beslutet om intäktsram. Kravet är istället endast att intäkterna ska överensstämja på en total nivå. De totala intäkterna får alltså inte överstiga den totala intäktsramen. Ei ser därför ingen anledning att dela upp intäkterna i motsvarande kostnadsslag som används vid beräkning av intäktsramarna. Det är mot bakgrund av detta naturligt att vid indexering tillämpa ett generellt index i enlighet med Ei:s redovisade inställning. Att vissa obalanser kan uppstå vid användning av index är oundvikligt. Detta blir fallet oavsett vilka index som används.

Det index som använts, Index FPI för elnätsverksamhet, är framtaget av SCB och avser att specifikt spegla den generella prisutvecklingen i elnätsverksamheten. Detta är skälet till att Ei anser att just detta index, och inte exempelvis KPI, ska användas. De invändningar som klagandena anfört mot FPI för elnätsverksamhet avser till stora delar indexet som sådant och dess beräkningsgrunder, inte att det utgör ett generellt index. Det saknas enligt Ei grund för förvaltningsrätten att underkänna användningen av index FPI för elnätsverksamhet.

Effekten av företagets huvudyrkande

Effekten av en "ren" tillämpning av den s.k. schablonmetoden på sätt som klagandena yrkar i första hand, dvs. utan användande av den s.k. övergångsperioden, skulle bli att företagen kan öka sina intäkter, genom höjning av nätavgifter, under tillsynsperioden med sammanlagt 47 miljarder.¹ Detta är enligt Ei såväl oskäligt som orimligt i den mening som anges i ellagen 5 kap 6 §. För att åskådliggöra vad effekten kan bli om förvaltningsrätten bifaller klagandenas huvudyrkanden har Ei gjort ett antal beräkningar som bifogas i form av tabeller och figurer, bilaga 1. Vad tabellerna avser visa och hur beräkningarna har gjorts framgår av bilagan. Ei avser att vid den kommande muntliga förhandlingen ytterligare beröra och förklara dessa tabeller och figurer.

Skriftlig bevisning (sakkunnigutlåtanden m.m.)

Ei åberopar bifogade sakkunnigutlåtanden från professorn vid Lunds Universitet Stefan Yard, bilaga 2, och adjungerade professorn vid Handelshögskolan i Stockholm Jan Bergstrand, bilaga 3.

Utlåtandena åberopas till styrkande av att de beviljade intäktsramarna, med beaktande av Ei:s medgivanden, täcker nätföretagets skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden samt ger en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten.

Den muntliga förhandlingen

Ei avser att vid den muntliga förhandlingen använda dator och storbildsskärm.

¹ Se bilaga 4 till Ei:s beslut om intäktsramar för närmare uppgifter om denna beräkning.

Vid den muntliga förhandlingen kommer Ei att företrädas av ombuden advokaterna Jörgen Larsson och Tobias Bengtsson samt jur.kand Ida Svensson (förutom mål 7940-11 och 7995-11). Därutöver kommer analytikerna Linda Werther och Dennis Jonsson, båda anställda vid Ei, att företräda Ei. Chefsjuristen Göran Morén och biträdande chefsjuristen Hanna Abrahamsson kommer också att närvara. Fullmakt för ombuden att företräda Ei i målen liksom delegation för berörda anställda att företräda Ei vid den muntliga förhandlingen bifogas. Chefsjuristens rätt att företräda Ei framgår av Ei:s arbetsordning.

Beslut i detta yttrande har fattats av chefsjuristen Göran Morén. Föredragande har varit biträdande chefsjuristen Hanna Abrahamsson. Vid den slutliga handläggningen har analytikern Dennis Jonsson deltagit



Göran Morén



Hanna Abrahamsson

Bilagor

1. Elnätsföretagens ekonomiska utveckling under perioden 2006-2015
2. Sakkunnigutlåtande Stefan Yard
3. Sakkunnigutlåtande Jan Bergstrand
4. Fullmakt
5. Delegation